

Η ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

Θέλεις μεσάνθω...

ΠΟΣΗ ΖΑΧΑΡΗ ΚΑΤΑΝΑΛΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ;

Σύμφωνα μὲ τὶς στατιστικὲς τοῦ υπουργείου Γεωργίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἡ κατανάλωσις σακχάρεως κατ’ ἄτομον, στὴν ἐν λόγῳ χώρᾳ, φτάνει τὶς 99 ἀγγλικές λίτρες τὸ χρόνο, ἔναντι 10 μόνο λιτρῶν ποὺ χρειάζοταν κάθε ἄτομο πρὸ 100 ἑτῶν. Οἱ εἰδικοὶ δὲ προβλέπουν ὅτι ὡς τὸ 1940 ἡ κατανάλωσις σακχάρεως στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες θὰ περάσῃ τὶς 140 λίτρες κατ’ ἄτομον. Τόσο πολὺ ἀγαπᾶνε οἱ Ἀμερικανοὶ τὶς λιχουδιές.

Ἀντιθέτως, στὰ περισσότερα εύρωπαϊκὰ κράτη, ἡ κατανάλωσις τῆς σακχάρεως λιγοστεύει δλοένα. "Ἐτσι, στὴν Ἀγγλία ἀναλογοῦν ἐτησίως 79 λίτρες σακχάρεως κατ’ ἄτομον, ἀντὶ 95 ποὺ ἀναλογοῦσαν πρὸ εἰκοσαετίας. Στὴ Ρωσία ἡ κατανάλωσις τῆς σακχάρεως φτάνει τὶς 10 λίτρες κατ’ ἄτομον, ἀντὶ 50 ποὺ χρειάζοταν κάθε Ρώσος πρὸ τῆς ἐπικρατήσεως τῶν μπολσεβίκων. Στὴ Γαλλία, ἡ ἀναλογία είνε 39 λίτρες κατ’ ἄτομον, ἀντὶ 48 ποὺ ἔφτανε πρὸ εἰκοσαετίας.

"Ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἰσπανία αὐξήσαν κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια τὴν ἐτησία κατανάλωσι σακχάρεως: ἡ πρώτη ἀνέθηκε ἀπὸ τὶς 45 λίτρες ποὺ ἀναλογοῦσε σὲ κάθε ἄτομο πρὸ τοῦ 1920, στὶς 60 καὶ ἡ δεύτερη, ἀπὸ τὶς 14 στὶς 22.

Στὴν Ἰταλία, κάθε κάτοικος χρειάζεται μόνο 12 λίτρες σακχάρεως, στὴ Βραζιλία καὶ στὶς Ἰνδίες 20 λίτρες, στὴν Ἰαπωνία 15, στὴν Κίνα 5 καὶ στὴν Ἀργεντινὴ 62.

ΠΩΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ Ο ΘΡΥΛΟΣ ΟΤΙ ΜΙΑ ΣΑΡΔΕΛΛΑ ΕΦΡΑΞΕ ΤΟ... ΛΙΜΑΝΙ ΤΗΣ ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ;

Ἄπὸ διάφορα ἔγγραφα ποὺ βρίσκονται στὰ ἀρχεῖα τοῦ λιμεναρχείου τῆς Μασσαλίας καὶ ποὺ χρονολογοῦνται ἀπὸ τὸ 1793, φαίνεται ὅτι ἡ πολεμικὴ γαλλικὴ κορβέττα «Σαρδέλλα», ποὺ τὴν κυβερνοῦσε ὁ πλοιάρχος Ντανζάρ καὶ εἶχε πλήρωμα 160 ἀνδρῶν, καταβυθίστηκε στὴν εἰσόδῳ τοῦ λιμανιοῦ τῆς Μασσαλίας, γιὰ νὰ μὴ μπορέσῃ νὰ μπῇ μέσα

θρῆ.

Ἄπὸ τότε ἡ ἐλπίδες τοῦ συμβολαιογράφου ξαναγεννήθηκαν. Περίμενε ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ παρουσιαστῇ τὸ χαμένο του παιδί, νὰ γυρίσῃ στὰ πλούτη καὶ στὴν εύτυχια του τὸν περίμεναν.

Ἐξαφνα κάποιο ἀπόγευμα ἔλαθε ἀπὸ τὸ Παρίσιο ἔνα δέμα, συνοδευόμενο καὶ ἀπὸ μιὰ ἐπιστολή. Τὸ δέμα περιεῖχε ἐνα παληὸ μπαλωμένο καὶ τρυπημένο σακκάκι. Ἡ ἐπιστολὴ προερχόταν ἀπὸ ἔνα νοσοκόμο κάποιου φιλανθρωπικοῦ ἰδρύματος καὶ ἔγραφε τὰ ἔξῆς:

«Κύριε Κεράλ,

"Ἐρχομαι νὰ σᾶς πληροφορήσω μὲ τὴν ἐπιστολή μου ὅτι δὲ Ζάν 'Αζαρ πέθανε στὸ νοσοκομεῖο μας πρὸ δύο ἡμερῶν. Ἐνῶ ἔργαζόταν στὴν ἐπισκεψή κάποιου ἐξοχικοῦ δρόμου, πληγώθηκε θαρειά ἀπὸ τὴν ἔκρηξη ἐνδὸς φυσιγγίου δυναμιτίδος.

Τὸν ἔφεραν τότε στὸ νοσοκομεῖο μας, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν κατωρθώσαμε νὰ τὸν σώσουμε. Καὶ ὅμως εἶχε τόσο γερὸ δργανισμό. "Ἐνας ἀπ' τοὺς γιατροὺς μόλις τὸν εἶδε τοῦ εἶπε:

— Μπράσο ἀντρας!... Εσύ, φίλε μου, γεννήθηκες ἀπὸ σὸι γερό. "Η-σουν πρωαρισμένος νὰ ζήσης ἐκατό χρόνια.

Προτοῦ πεθάνη δὲ Ζάν 'Αζάρ μοῦ χάρισε δλη του τὴν περιουσία — σαράντα φράγκα — καὶ μὲ παρακόλεσε νὰ σᾶς στείλω τὸ παληὸ του σακκάκι. "Ηθελε μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ νὰ σᾶς δείξῃ ὅτι πέθανε μέσα στὴ δυστυχία καὶ τὴν ἀθλιότητα.

— Ο πατέρας μου, μοῦ εἶπε, δὲν θέλει νὰ τὸν κληρονομήσω. "Ε, λοιπόν, δις κληρονομήση ἔκεινος ἔμενα...

Ξεψύχησε ήσυχα-ήσυχα μέσα στὰ χέρια μου... Αὐτοὶ οἱ δυστυχισμένοι ἀλήτες πεθαίνουν τόσο εύκολα... "Ισως γιατὶ δὲν έχουν νὰ σκεφθοῦν γιὰ τίποτε, νὰ λυπηθοῦν γιὰ τίποτε...

M. ΝΤΡΟΖΩ

σ' αὐτὸ δ ἀγλικὸ στόλος.

Ἡ «Σαρδέλλα» εἶχε μάκρος 50 μέτρων, δοσ δηλαδὴ μάκρος ἔχει κ' ἡ εἰσόδος τοῦ λιμανιοῦ, κι' ἔτοι τὴν ἔφραξε ἐντελῶς.

Ἄπ' αὐτὸ τὸ ιστορικὸ γεγονός δημιουργήθηκε ἡ θρυλικὴ ιστορία τῆς σαρδέλλας, ποὺ ἔφραξε τὸ λιμάνι τῆς Μασσαλίας, τὴν δόπια οἱ τερατολόγοι Μαρσεγιέζοι ἀρέσκονται νὰ διηγοῦνται στοὺς ζένους.

ΤΙ ΕΙΝΕ Η ΚΥΒΙΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ;

Εἶνε πολὺ δύσκολο νὰ δώσῃ κανεὶς μὲ λίγα λόγια τὴν ἀπάντησι ποὺ ἀπαιτεῖ ἡ ἐρώτησις αὐτή. Οἱ μεμυημένοι ἐντούτοις τοῦ κυβισμοῦ τὴν καθορίζουν ὡς ἔξῆς: «Ἡ κυβιστικὴ τέχνη δὲν εἶνε τίποτε ἀλλο ἀπὸ τὴν συμβολικὴ ἀναπάραστασι τῶν πλασμάτων ἢ τῶν πραγμάτων μὲ γεωμετρικὰ σχήματά».

Γιὰ νὰ ἔφραστοῦμε πιὸ καθαρά, θὰ ποῦμε ὅτι αὐτή ἡ τέχνη συμβολίζει τὴν φροντίδα τοῦ καλλιτέχνου ν' ἀναπαραστήσῃ τὰ ἀντικείμενα δίνοντας τὴν ἀκριβῆ ἐντύπωσι τοῦ δύκου καὶ τοῦ σχήματός των.

«Ἄν βασιστῇ κανεὶς σ' αὐτὸν τὸν δρισμὸ, θ' ἀντιληφθῇ ὅτι ἡ κυβιστικὴ τέχνη εἶνε πολὺ ἀρχαία, ἀφοῦ βρίσκει κανεὶς σὲ μερικοὺς πίνακες τοῦ διασήμου Γερμανοῦ ζωγράφου Ντύρες μιὰ πραγματικὰ γεωμετρικὴ ἀναπαράστασι τοῦ θέματός των. Αὔτη δημως ἡ ἀναπαράστασις ἦταν γιὰ τὸν Ντύρες ἔνα είδος σκελετοῦ ποὺ τὸν ἔντυνε κατόπιν, διποὺς συμβαίνει μὲ τοὺς ἀρχιτέκτονας.

«Ὑπάρχουν, ἡ μᾶλλον ύπηρχαν — γιατὶ ἡ μόδα τοῦ κυβισμοῦ ἀρχισε νὰ περνάει πειά — δυὸ σχολές κυβιστῶν: οἱ ἀνεξάρτητοι ἢ «καθαροί» κυβισταὶ καὶ οἱ «διαλλακτικοί».

Οἱ πρῶτοι φρονοῦν ὅτι δ καλλιτέχνης πρέπει ν' ἀποβάλλῃ κάθε εὐαίσθησία καὶ νὰ μὴ βλέπῃ τίποτε ἀλλο ἀπὸ τὰ γεωμετρικὰ σχήματα τῶν ἀντικείμενων ποὺ πρόκειται νὰ ζωγραφίσῃ. Γι' αὐτοὺς, δ κυβισμὸς εἶνε ἔνας σκοπός.

Οἱ «διαλλακτικοί» πάλι θεωροῦν τὸν κυβισμὸ ὡς ἔνα εἶδος σπουδῆς ποὺ τοὺς ἐπιτρέπει νὰ φτιάξουν τὸ ἔργο τοὺς ἐπάνω σὲ μιὰ βάσι γερή, ἡ δόπια ἔλειπε κάπως ἀπὸ τοὺς «έμπρεσσιονιστάς». Γι' αὐτοὺς δ κυβισμὸς εἶνε μέσον.

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΕ ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΑΝ ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ;

«Ἄπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς καταρρεύσεως τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Ναπολέοντος Γ' δις σήμερα, 13 Γάλλοι πολιτικοὶ ἔχουν καταλάβει τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, κατὰ σειράν, οἱ ἔξῆς:

«Ο Θιέρσος, δ Μάκ - Μαδόν, δ Ιούλιος Γκρεβύ, δ Σαντί Καρνό, δ Καζιμίρ Περιέ, δ Φέλιξ Φώρ, δ Αίμιλιος Λουμπέ, δ Αρμάνδος Φαλλιέρ, δ Ραϋμόνδος Πουανκαρέ, δ Πώλ Ντεσανέλ, δ Αλέξανδρος Μιλλεράν, δ Γκαστόν Ντουμέργκ, δ Πώλ Ντουμέρ καὶ δ Αλβέρτος Λεμπρέν, δ σημερινός Πρόεδρος.

ΠΟΙΟΣ ΉΤΑΝ Ο ΒΟΚΚΑΚΙΟΣ;

«Ο Ιωάννης Βοκκάκιος ύπηρξε περίφημος Ιταλὸς συγγραφεὺς τοῦ 14ου αἰώνος, δ όποιος γεννήθηκε στὸ Παρίσι τὸ 1313 κι' ἔζησε στὴ Νεάπολι καὶ στὴ Φλωρεντία, δπου καὶ πέθανε τὸ 1365.

«Ο Βοκκάκιος ἔγραψε πλῆθος ποιημάτων, τὴ βιογραφία τοῦ Δάντη, σχόλια στὴ «Θεία Κωμαδία», ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερο ἔργο του, τὸ ἀριστούργημα του εἶνε τὸ περίφημο «Δεκαήμερον», στὸ δποίο γιὰ πρώτη φορὰ χρησιμοποιήθηκε μὲ τέχνη ἡ Ιταλικὴ γλώσσα.

Τὸ «Δεκαήμερον» τοῦ Βοκκακίου ἔχει μεταφρασθῆ ἐπανειλημμένως στὴν ἐλληνική.